

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

2022

Linda Lindroos ja Sanna Paukku

Sukupolvenvaihdoksen suunnittelu perheyrietyksessä

Lindroosin Puutarha Oy

Opinnäytetyö (AMK) | tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Liiketalous

2022 | 33 sivua

Linda Lindroos ja Sanna Paukku

Sukupolvenvaihdoksen suunnittelu perheyrietyksessä

Lindroosin Puutarha Oy

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää erilaisia vaihtoehtoja toteuttaa sukupolvenvaihdos case-yrietyksessä. Tutkimusmateriaalina tämän selvittämiseen käytettiin alan kirjallisuutta, Verohallinnon ohjeistuksia, lakeja sekä muita verkkolähteitä ja toimeksiantajalta saatua aineistoa. Menetelmänä käytettiin tapaustutkimusta.

Opinnäytetyössä käytiin läpi erilaisia toteutustapoja, joita olivat lahja, lahjanluonteinen kauppa, osakekauppa, substanssikauppa sekä omien osakkeiden hankkiminen. Toteutustapojen osalta käytiin myös läpi verotusta luopujien sekä jatkajien kannalta.

Sukupolvenvaihdos on ainutlaatuinen ja ainutkertainen tapahtuma, jonka suunnittelu on hyvä aloittaa hyvissä ajoin. Case-yrietyksen kannalta paras toteutustapa on lahjanluonteinen kauppa. Tässä toteutustavassa kustannukset ovat kohtuulliset kaikkien osapuolien kannalta.

Asiasanat:

sukupolvenvaihdos, osakeyhtiö, arvonmääritys, verotus, verohuojennus

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Bachelor of business

2022 | 33 number of pages

Linda Lindroos ja Sanna Paukku

Planning a generational transfer in a family company

Lindroosin Puutarha LLC

The purpose of the thesis was to assess different options for executing generational transfer in the case company. Research material used was literature about the industry in question, instructions by the Finnish Tax Administration, laws, various web sources, and information obtained from the case company. The method used to produce the thesis was a case study.

The thesis assessed different methods of implementation such as a gift, gift-natured trade, stock trade, substance trade, and repurchase of own shares. The thesis also considered the taxation aspect for both divestors and continuators.

Generational transfer is a unique event and should be planned well in advance. For the case company the best way to implement the generational transfer is by gift-natured trade. This method keeps the costs reasonable for all parties.

Keywords:

generational transfer, limited company, valuation, taxation, tax relief

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Sukupolvenvaihdos yrityksessä	8
2.1 Sukupolvenvaihdoksen prosessi	8
2.2 Yritysjärjestelyt ennen sukupolvenvaihdosta	10
3 Sukupolvenvaihdoksen toteutustavat	12
3.1 Lahja ja lahjanluonteinen kauppa	12
3.1.1 Verotus	13
3.1.2 Lahjaveron huojennus	16
3.2 Liiketoimintakauppa eli substanssikauppa	18
3.3 Osakekauppa	20
3.4 Omien osakkeiden hankkiminen	23
4 Arvonmääritys sukupolvenvaihdoksessa	25
4.1 Vertailuluovutus	25
4.2 Substanssiarvo	26
4.3 Tuottoarvo	26
4.4 Yrityksen käypä arvo	27
4.5 Rahoitus	28
5 Sukupolvenvaihdoksen suunnittelu Lindroosin Puutarha Oy:ssä	29
6 Johtopäätökset	30
Lähteet	32
 Kaavat	
 Kaava 1. Tuottoarvo (Verohallinto, 2021).	 27

Kuvat

Kuva 1. Sukupolvenvaihdossuunnitelman pääkohtia (Stenholm 2005, 25).	9
Kuva 2. Lahjaveron maksu (Immonen & Lindgren 2017, 221).	15
Kuva 3. Osakeyhtiön sukupolvenvaihdos verotuksessa (Verohallinto 2020).	17
Kuva 4. Liiketoimintakauppa (BusinessOulu 2019).	19
Kuva 5. Osakekauppa (BusinessOulu 2019).	21
Kuva 6. Verovapauden edellytykset (Verohallinto, 2020).	22

Taulukot

Taulukko 1. Lahjaveroluokat (PerVL 378/1940).	16
---	----

1 Johdanto

Suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle Suomessa on menossa merkittävä yritysten sukupolvenvaihdosaalto. Kymmenet tuhannet yritykset ovat vaihtaneet, vaihtavat tai tulevat vaihtamaan omistajaa. Onnistuneessa sukupolvenvaihdoksessa avainasemassa on oikean jatkajan tai jatkajien löytäminen. (Hoffström, 2017.) Kauppatieteiden tohtori Taru Päivikkeen arvion mukaan joka kymmenes yritys ei tule koskaan julkisesti myyntiin. Näissä tilanteissa yritystoiminnan jatkaja on löytynyt omasta perhe- tai lähipiiristä, jolloin kyseessä on perheen sisäinen sukupolvenvaihdos. Tyypillistä sukupolvenvaihdoksessa on, että luopujalle ei ole tärkeää saada korkeinta mahdollista myyntihintaa, vaan etsitään verotuksellisesti optimistisinta ratkaisua. Toivottavaa on myös, että yrityksen toiminta jatkuu perhepiirissä. (Päivike, 2020.)

Sukupolvenvaihdos voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Toimialasta riippumatta sukupolvenvaihdos perheyrityksessä on aina ainutlaatuinen tapahtuma. Jokaisessa sukupolvenvaihdoksessa tulee ottaa huomioon yhtiön luovuttajien ja jatkajien näkökulmat sekä toiveet. (Päivike, 2020.) Edellä mainituista asioista johtuen pohdimme työssämme sukupolvenvaihdoksen prosessia, erilaisia toteutustapoja, niiden verotusta sekä yrityksen arvonmäärittystä case-yrityksen kannalta.

Case-yrityksemme on Lindroosin Puutarha Oy, joka toimii tällä hetkellä kolmannessa sukupolvessa. Puutarha sijaitsee Piikkiössä, jossa kasvatetaan kurkkua, tomaattia sekä erilaisia salaatteja ja yrttejä. Yhteistyökumppaneita, joille puutarha toimittaa tuotteitaan on yli 60 kauppa Varsinais-Suomessa sekä pääkaupunkiseudulla. Tärkeitä arvoja yritykselle on ympäristötietoinen viljely sekä nykyaikaiset kasvatusmenetelmät.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää erilaisia vaihtoehtoja toteuttaa sukupolvenvaihdos Lindroosin Puutarha Oy:ssä ja päätyä luopujien sekä jatkajien kannalta parhaimpaan vaihtoehtoon. Työn tarkoituksena on kerätä yrityksen nykyisille omistajille tietoa siitä, miten toteuttaa sukupolvenvaihdos osakeyhtiössä. Yrityksen toimintamuoto on muutettu osakeyhtiöksi nykyisten omistajien aikana,

joten omistajilla ei ole aiempaa kokemusta osakeyhtiön sukupolvenvaihdoksesta.

Tutkimusmenetelmänä käytämme tapaustutkimusta. Tapaustutkimuksessa tutkitaan syvällisesti yhtä tai muutamaa kohdetta. Tämä menetelmä valitaan usein silloin, kun halutaan ymmärtää tutkimuksen kohdetta syvällisesti. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Tutkimusaineistomme koostuu alan kirjallisuudesta, verkkolähteistä sekä toimeksiantajalta saadusta aineistosta. Opinnäytetyömme koostuu viidestä pääluvusta ja työ kulkee sisällysluettelon mukaisesti. Johdannossa olemme esitelleet aiheemme taustaa, rajausta, tavoitteita, toimeksiantajaamme sekä tutkimusmenetelmäämme. Toisessa luvussa kerromme sukupolvenvaihdoksen prosessista sekä mahdollisista yritysjärjestelyistä, joita yritys voi tehdä ennen sukupolvenvaihdosta. Kolmannessa luvussa perehdymme sukupolvenvaihdoksen toteutustapoihin, verotukseen sekä huojennuskäyttöön. Toteutustapojen jälkeen käymme neljännessä luvussa läpi yrityksen arvonmäärittystä sukupolvenvaihdostilanteessa. Tämän jälkeen viidennessä luvussa käymme läpi sukupolvenvaihdoksen suunnittelua case-yrityksemme Lindroosin Puutarha Oy:n kannalta. Viimeisenä luvussa kuusi pohdimme johtopäätöksiä.

2 Sukupolvenvaihdos yrityksessä

2.1 Sukupolvenvaihdoksen prosessi

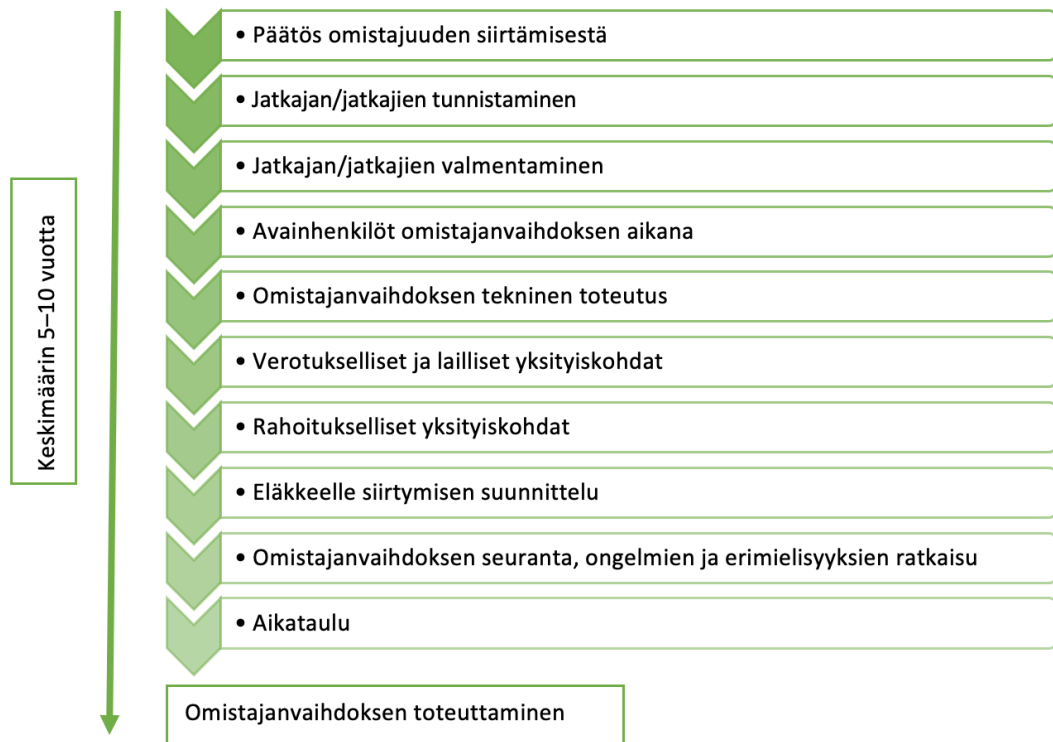
Sukupolvenvaihdoksella tarkoitetaan yrityksen omistussuhteiden muutoksia eli yritys siirretään omistajan elinaikana tai sen jälkeen toimintaa jatkavalle henkilölle. Henkilö on usein luovuttajan lapsi tai lähisukulainen. (Immonen & Lindgren 2017, 15.) Sukupolvenvaihdoksen suunnittelu alkaa siitä, kun luopuja ja jatkaja alkavat keskustella asiasta (Stenholm 2005, 25). Prosessina sukupolvenvaihdos kattaa jatkajan kuin myös yrityksen valmistautumisen toiminnan jatkamiseen ja samalla pyritään turvaamaan sukupolvenvaihdoksen jälkeen luopuvan yrittäjän taloudellinen asema. Tällöin yleensä aiempi yrittäjä luopuu elämäntyöstään ja jatkaja sitoutuu luovutettavaan yritykseen sekä sen toiminnan jatkamiseen. (Immonen & Lindgren 2017, 17.) Oikein toteutettuna sukupolvenvaihdoksessa on mahdollista saada huomattavia verotuksellisia sekä taloudellisia etuja erityisten verohuojennusten avulla, tästä syystä sukupolvenvaihdos luokitellaan omistajanvaihdoksen erikoistapaukseksi. (BDO 2021.)

Sukupolvenvaihdoksen suunnittelu kannattaa aloittaa ajoissa, koska silloin luopujalle ja jatkajalle jää aikaa sopeutua muuttuvaan tilanteeseen. Tällöin myös jatkaja pystyy perehtymään yritykseen sekä tieto saadaan siirrettyä edelliseltä sukupolvelta eteenpäin. Ajoissa aloitettu sukupolvenvaihdoksen suunnittelu mahdollistaa myös tehokkaan verosuunnittelun, jonka avulla voidaan myös säästää rahaa. (Administer 2019.) Onnistuneen sukupolvenvaihdoksen suunnittelu olisi hyvä aloittaa jo kolmesta viiteen vuotta ennen varsinaista sukupolvenvaihdoksen ajankohtaa. Nopea ja äkillinen vastuun ottaminen voi olla haitallista, sillä jatkajan valmius ottaa vastuuta yrityksestä ei synny hetkessä. Ongelmallista voi myös olla se, jos vaihdosta pitkitetään liikaa. (Immonen & Lindgren 2017, 16–18.)

Yrityksen sukupolvenvaihdos ei ole vain yksittäinen tapahtuma, vaan se on vuosia kestävä prosessi. Sukupolvenvaihdoksen prosessi on moniulotteiden ja dynaaminen, joka sisältää liiketaloudelliset, sosiologiset, psykologiset sekä

juridiset näkökulmat. On hyvä muistaa, että jokainen sukupolvenvaihdos prosessi on ainutlaatuinen ja ainutkertainen. (Elo-Pärssinen 2018.)

Kuva 1. Sukupolvenvaihdossuunnitelman pääkohtia (Stenholm 2005, 25).

Päätös omistajuuden siirtämisestä alkaa usein vasta hetkeä ennen luopujan eläkkeelle siirtymistä, mutta mitä myöhemmin vaihdosta aletaan suunnittelemaan, sitä todennäköisemmin prosessissa tulee kiire. Tämän seurauksena usein epätaloudellisten ratkaisujen riski kasvaa. Sukupolvenvaihdos alkaa päätöksellä siirtää yrityksen omistajuus ja liiketoiminta eteenpäin. (Stenholm 2005, 24–25.)

Seuraava vaihe on löytää sopiva jatkaja yritykselle. Sukupolvenvaihdos on mahdollinen, jos sopiva jatkaja löytyy perheestä tai lähisuvusta. Vaihtoehtoja on pohdittava, jos sopivaa jatkajaa ei löydy perheestä tai lähisuvusta. Jatkajan löytyttyä on hyvä aloittaa jatkajan valmentaminen tulevaan sukupolvenvaihdokseen, jolloin tulee ottaa huomioon jatkajan valmiudet ja motivaatio yrityksen jatkamiseen sekä yrittäjyyteen. (Stenholm 2005, 25–26.)

On hyvä ottaa huomioon, että sukupolvenvaihdos koskee myös yrityksen avainhenkilöitä, kuten osakkaita, ulkopuolisia avustajia esimerkiksi kirjanpitäjiä tai lakimiehiä sekä muita sidosryhmien edustajia. (Stenholm 2005, 26.) Olennainen osa vaihdoksen suunnittelua on tekninen toteutus, joka tarkoittaa käytännön toteutusta ja toimeenpanoa. Tässä kohtaa suunnitellaan tarkemmin, mitä ollaan siirtämässä vaihdoksessa eteenpäin ja miten se voidaan toteuttaa edullisimmin. (Stenholm 2005, 26–27.)

Teknisen toteutuksen suunnittelu sukupolvenvaihdoksessa koostuu taloudellisten, verotuksellisten ja laillisten yksityiskohtien selvittämisestä, jolloin pohditaan ratkaisuja siihen, millainen yrityksen taloudellinen tilanne on ja onko yrityksen toiminnan jatkamista mielekäästä jatkaa. Verotuksellisten ja laillisten kokonaisuuksien selvittämisessä on hyvä turvautua ulkopuoliseen apuun, kuten erilaisiin asiantuntijoihin sekä rahoittajiin. (Stenholm 2005, 27.)

Eläkkeellesiirtyminen on suuri muutos luopujalle ja tästä syystä usein hänellä onkin jokin rooli edelleen yrityksessä, kuten esimerkiksi konsulttina tai henkisenä tukena toimiminen. Onnistuneen sukupolvenvaihdoksen kannalta on tärkeää saavuttaa hyvä ilmapiiri, joka vähentää vaihdoksen suunnitteluun liittyviä haasteita. Kuten tästä koko prosessista voi päätellä keskustelun aloittamisesta on vielä pitkä matka varsinaisen sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseen. Toteuttamisaikataulu tulee arvioida realistisesti, eikä toteuttamisessa tule kiirehtiä. Keskimääräisenä aikana on pidetty viittä vuotta, mutta usein tähän voi kulua jopa kymmenen vuotta. (Stenholm 2005, 27–28.)

2.2 Yritysjärjestelyt ennen sukupolvenvaihdosta

Yritysjärjestelyjä tehdään joko ennen yrityskauppoja tai sen jälkeen. Tällä tarkoitetaan tilannetta, jolloin yrityksen rakennetta muokataan, yrityksen omaisuutta tai liiketoimintaa luovutetaan tai omistussuhteita muutetaan. Yritysjärjestelyn toimia voi olla esimerkiksi jakautuminen, sulautuminen tai varojen jako. (Solala-Aro, 2022.)

Jakautumisella tarkoitetaan sitä, että osakeyhtiö jaetaan kahdeksi tai useammaksi itsenäiseksi osakeyhtiöksi (Lakari 2021, 102). Jakautuminen voi tulla kysymykseen silloin, kun yhtiön varallisuusrakenne ei välttämättä palvele jatkajan tarpeita. Varallisuutta voi olla liikaa tai se voi olla vääränlaista toiminnan tehokkaan kehittämisen kannalta. Yrityksen runsas varallisuus nostaa yrityksen arvoa, joka korottaa yrityksen osakkeiden kauppahintaa tai lahjoittaessa lahjan arvoa. Jakautumisen avulla voidaan hajauttaa yrityksen toimintaa sopiviksi kokonaisuuksiksi. (Immonen & Lindgren 2017, 298.)

Sulautumisella tarkoitetaan sitä, että osakeyhtiö siirtää tasevarallisuutta toiselle yhtiölle. Luovutuksessa ei välttämättä liiku raha, vaan vastikkeena ovat vastaanottavan yhtiön osakkeet. Sulautuva yhtiö purkautuu ja se jatkaa toimintaansa osana vastaanottavaa yhtiötä. Sulautumisessa sulautuvan yhtiön velat ja varat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle. Sulautuminen mahdollistaa toiminnan jatkumisen keskeytyksettä. (Lakari 2021, 72–73.)

Varojen jaon avulla yritystä on mahdollista muokata ennen luovutusta jakamalla ylimääräisiä varoja. Osakeyhtiölain (OYL) 13:1.1:n mukaan varoja voidaan jakaa esimerkiksi voitonjakona, rahastojakona (svop-rahasto), osakepääoman alentamisena, muun sidotun oman pääoman alentamisena, omien osakkeiden hankkimisena ja lunastamisena tai yhtiön purkamisena. Kaikki muut liiketapahumat, jotka vähentävät yhtiön varoja tai lisäävät sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta ovat OYL 13:1.3:n mukaan laitonta varojenjako (Immonen & Lindgren 2017, 347.)

3 Sukupolvenvaihdoksen toteutustavat

Sukupolvenvaihdoksessa on monia erilaisia toteutustapoja, kuten:

- suora kauppa
- lahja
- lahjanluonteinen kauppa
- osakkeiden myynti yhtiölle itselle
- suunnatulla osakeannilla jatkajalle
- yhtiön jakautuminen
- purkamalla tai fuusioimalla yhtiö

(Kukkonen & Walden 2014, 251.)

Omistajanvaihdoksen toteuttamiseen päävaihtoehdot ovat kuitenkin kauppa käypään hintaan, lahjanluonteinen kauppa tai kokonaan vastikkeeton luovutus eli lahja. (Immonen & Lindgren 2017, 19.) Sukupolvenvaihdoshuojennusten hyödyntäminen sekä esitoimena toteutettavat yritysjärjestelyt ovat suunnittelun keskiössä. Toteutustavan valintaan vaikuttaa oleellisesti se, haluaako luopuva osapuoli korvausta yrityksen siirrosta. Sukupolvenvaihdoshuojennuksen saamiseen vaikuttavat muun muassa yrityksen toimiala, yhtiömuoto, kauppahinta, omistusaika ja osapuolten sukulaisuussuhde. (BDO Oy 2021.)

Luovuttajalle ja luovutuksensaajalle syntyvien veroseuraamusten kannalta ei ole yhdentekevää, miten omaisuutta luovutetaan. Useimmiten muut kuin veroseuraamukset määrittävät pääosin luovutustavan, mutta kuitenkin useissa tilanteissa on tärkeää tiedostaa syntyvien veroseuraamusten määrä ja laatu. (Lakari & Engblom 2016, 45.)

3.1 Lahja ja lahjanluonteinen kauppa

Siviilioikeudessa lahjan tunnusmerkkeinä pidetään muun muassa sitä, että varallisuutta siirtyy vapaaehtoisella luovutuksella henkilöltä toiselle ilman vastiketta tai korvausta. Lahjan pitää myös olennaisesti vähentää antajan

varallisuutta sekä samalla lisätä saajan varallisuutta, jotta luovutusta voidaan pitää lahjana. (Immonen & Lindgren 2017, 105.) Jos lahjansaaja ei maksa vastiketta omistusoikeudesta lahjaan, tällöin lahjaan ei sovelleta kaupan vastuupeusteita ja silloin lahjansaajalla ei ole myöskään oikeutta vaatia vahingonkorvausta, jos kohteessa on virhe. (Lakari & Engblom 2016, 12.) Lahjakirjaan merkitään usein myös sukupolvenvaihdostilanteissa, että lahja ei ole ennakkoperintöä (Immonen & Lindgren 2017, 106). Lahjaksi katsotaan myös ennakkoperintö, sillä se ei ole oma saantotyyppi ja se verotetaan lahjana (Immonen & Lindgren 2017, 107).

Sukupolvenvaihdos voidaan toteuttaa myös lahjanluonteisella kaupalla, jolloin kyseessä on osakekauppa eikä lahja. Lahjanluonteinen kauppa voi olla järkevä vaihtoehto, kun luopuja haluaa itselleen korvauksen yrityksen osakkeista. (Salmivala, 2022.) Kauppaa voidaan pitää lahjanluonteisena silloin, kun myyjä antaa kauppahinnasta alennusta ostajan hyväksi (Lakari 2021, 13).

Perintö- ja lahjaverolain (PerVL) lahjanluonteisia luovutuksia koskevan säännöksen mukaan käyvän hinnan sekä sitä pienemmän vastikkeen erotus katsotaan lahjaksi, silloin kun käytetty vastike on enintään 75 % käyvästä arvosta. Alihintaisista luovutuksista vastaavanlaista säännöstä ei ole siviilioikeudessa, vaan luovutusta pidetään joko kauppana tai lahjana. (Lakari & Engblom 2016, 12.)

3.1.1 Verotus

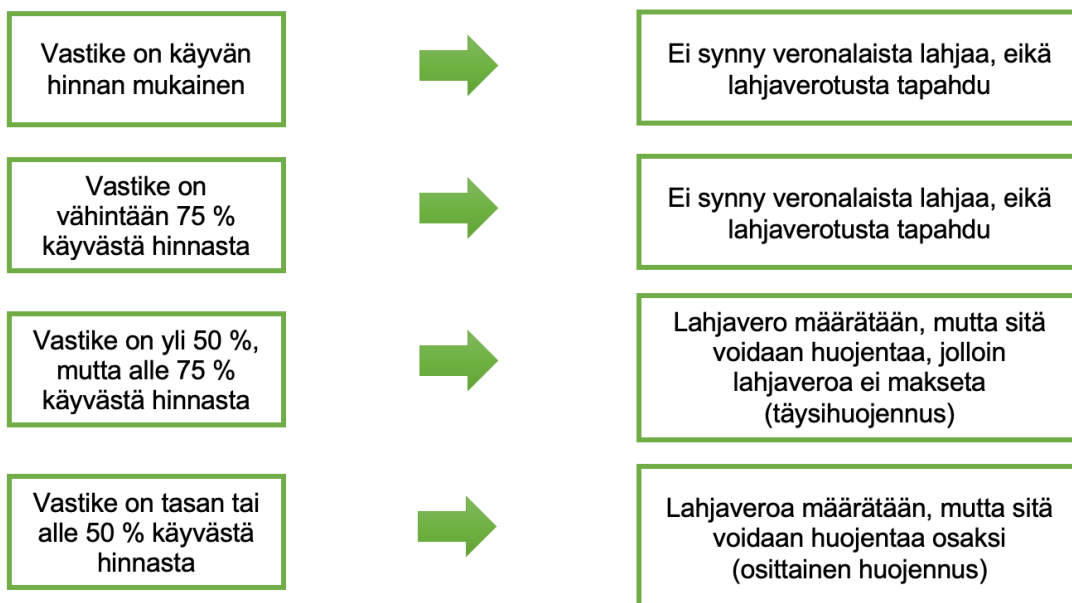
Lahjassa ei synny luopujalle luovutusvoittoa- tai tappiota, koska jatkaja ei suorita osakkeista vastiketta. Jos omaisuus on luovutettu lahjanluonteisella kaupalla, luovutus jaetaan maksetun hinnan ja käyvän arvon suhteessa vastikkeelliseen ja vastikkeettomaan osaan. Lahjanluonteisessa kaupassa vastikkeellisesti luovutetun osuuden hankintamenoksi katsotaan siihen kohdistuva osa omaisuuden hankintamenosta. Lahjaosuutta vastaava osa hankintamenosta jää tällaisissa tilanteissa vähentämättä. Lahjanluonteisessa kaupassa voidaan käyttää myös hankintameno-olettamaa (20 % tai 40 %). 20 prosentin hankintameno-

olettaa käytetään silloin, kun luovutettava omaisuus on ollut alle kymmenen vuotta luovuttajan omistuksessa. 40 prosentin hankintameno-olettaa voidaan käyttää taas silloin, kun luovutettava omaisuus on ollut vähintään kymmenen vuotta luovuttajan omistuksessa. Tämän mukaan vähennettävä määrä laskeaan luovutushinnasta. Tuloverolain (TVL) 47 §:n 5 momentin mukaisen todellisen hankintamenon jako vastikkeettomaan ja vastikkeelliseen osaan ei vaikuta siten hankintameno-olettaman määrään. (Verohallinto, 2020.)

PerVL 20§:n mukaan velvollisuus suorittaa lahjaveroa alkaa, kun lahjansaaja on saanut lahjan haltuunsa. Lahjaveroilmoitus tulee antaa kolmen kuukauden kuluessa lahjaverovelvollisuuden alkamisesta. (Immonen & Lindgren 2017, 106.) Sukupolvenvaihdostilanteissa PerVL 56 § mukaan verovelvollisella on tietyin edellytyksin mahdollista saada pyynnöstä maksuajan pidennystä. Veroviranomaisella ei ole maksuajan pidennyksen myöntämisen suhteen harkintavaltaa. Pyyntö tästä on esitettävä Verohallinnolle ennen perintö- ja lahjaverotuksen toimittamista. (Immonen & Lindgren 2017, 202).

Silloin kun osakeluovutus on lahja tai lahjanluonteinen kauppa, osakkeiden saajan on lähtökohtaisesti aina suoritettava lahjaveroa. (Verohallinto, 2020).

Lahjaveron maksu:

Kuva 2. Lahjaveron maksu (Immonen & Lindgren 2017, 221).

Lahjaveroa maksetaan PerVL 19 a §:stä löytyvän taulukon mukaisesti. Alla on esitetty lahjaverosteikko.

Taulukko 1. Lahjaveroluokat (PerVL 378/1940).

1. veroluokka: lähimmät sukulaiset

Lahjan arvo (€)	Vero alarajan kohdalla (€)	Veroprosentti ylimenevästä osasta (%)
5 000–25 000	100	8 %
25 000–55 000	1 700	10 %
55 000–200 000	4 700	12 %
200 000–1 000 000	22 100	15 %
1 000 000->	142 100	17 %

2. veroluokka: muut kuin lähimmät sukulaiset

Lahjan arvo (€)	Vero alarajan kohdalla (€)	Veroprosentti ylimenevästä osasta (%)
5 000–25 000	100	19 %
25 000–55 000	3 900	25 %
55 000–200 000	11 400	29 %
200 000–1 000 000	53 450	31 %
1 000 000->	301 450	33 %

Lahjaveroa voidaan kuitenkin myös huojentaa PerVL 55 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä. (Verohallinto, 2020).

3.1.2 Lahjaveron huojenus

PerVL 55 §:n mukaan lahjana tai lahjanluonteisella kaupalla saaduista osakkeista lahjaveron voidaan jättää panematta maksuun kokonaan tai osittain (Verohallinto, 2020).

Kuvassa on havainnollistettu lahjaveron huojenuksen edellytyksiä.

Kuva 3. Osakeyhtiön sukupolvenvaihdos verotuksessa (Verohallinto 2020).

Perintö- ja lahjaverotuksessa huojennus voi olla osittaista tai täydellistä vapautumista perintö- ja lahjaverosta, veron viivekorosta, viivästyskorosta tai jäämämaksusta (Suomen Juristit Oy 2021). Sukupolvenvaihdoshuojennuksen saaminen edellyttää sitä, että lahjan kohteena on yritys tai osa yrityksestä. PerVL 57 §:ssä on määritelty, että yrityksen osalla tarkoitetaan vähintään yhtä kymmenesosaa yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakkeista tai osuuksista. On hyvä ottaa huomioon, että edellä mainittu vaatimus koskee kutakin luovutusta erikseen. Esimerkiksi, jos vanhemmat luovuttavat kumpikin viisi prosenttia osakeyhtiön osakkeista lapselleen, tällöin luovutus ei täytä PerVL:n määritystä lahjasta, vaikka lahjansaaja saakin omistukseensa yhteensä 10 prosentin osuuden osakkeista. (Lakari & Engblom 2016, 103.)

Luovutuksensaajan tulee myös jatkaa yritystoimintaa kyseisessä yrityksessä, jotta voidaan saada huojennus. Useimmiten toiminnan jatkaminen edellyttää henkilökohtaista työpanosta, mutta toiminnan jatkamiseksi voidaan lukea myös päätösvallan käyttö hallituksessa tai toimitusjohtajana. (Lakari & Engblom 2016, 104.) Useimmiten on suositeltavaa varmistaa Verohallinnolta ennakkoratkaisun

avulla huojennussäännöksen soveltuminen ennen lahjan antamista. (Lakari & Engblom 2016, 105.)

PerVL 55.1 §:n 3 kohdassa tarkoitettua maatilasta, muusta yrityksestä tai niiden osasta huojennuksen voi saada vain, jos määrätyn perintö- ja lahjaveron suhteellinen osuus on suurempi kuin 850 euroa (Immonen & Lindgren 2017, 192). Mikäli vastike, eli kauppahinta on 50 prosenttia tai alle käyvästä hinnasta yrityksen lahjaveron huojennetaan osittain. Täyden huojennuksen ehtona on, että kauppahinta on enemmän kuin 50 prosenttia, mutta ei ylitä 75 prosenttia luovutettavan omaisuuden käyvästä hinnasta. Lahjaveron voidaan tehdä luovutuksen saajan hakemuksesta ja edellä mainittujen ehtojen täytyessä täysi huojennus, jolloin voidaan jättää lahjaveron kokonaisuudessaan maksuunpanematta. (Minilex N.d.)

Huojennuksen laskemiseksi lahjoitetuille tai lahjanluonteisella luovutuksella saaduille osakkeille määritetään käyvän arvon lisäksi myös sukupolvenvaihdosarvo eli spv-arvo. Spv-arvolla tarkoitetaan 40 prosenttia yrityksen käyvästä arvosta. Maksuunpanematta jätettävän lahjaveron määrä on käyvästä arvosta lasketun veron ja spv-arvosta lasketun veron erotus tai käyvästä arvosta lasketun veron ja 850 euron erotus. Lahjasta jää maksettavaksi osakkeiden spv-arvosta lasketava lahjaveron vastaava määrä, joka on aina vähintään 850 euroa. Esimerkiksi, jos vastiketta maksetaan 25 prosenttia osakkeiden arvosta, jolloin lahjan osuus on 75 prosenttia, huojennuksen jälkeen maksuunpantava vero lasketaan 75 prosentista osakkeiden spv-arvosta. (Verohallinto, 2020.)

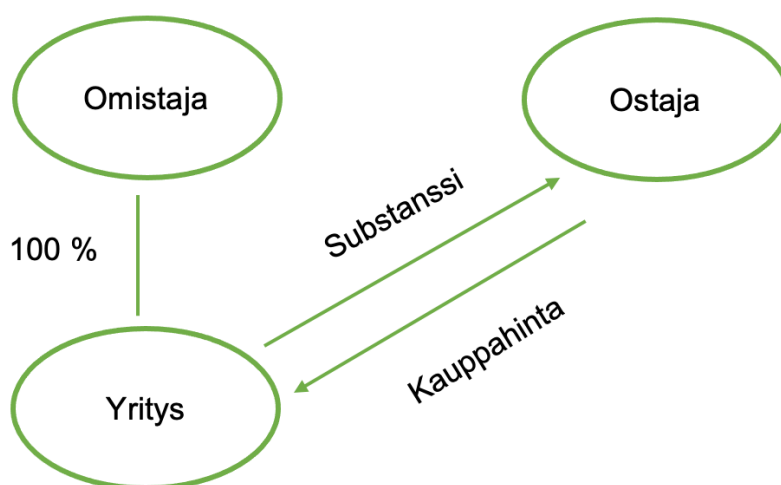
3.2 Liiketoimintakauppa eli substanssikauppa

Liiketoimintakaupalla tarkoitetaan sitä, että yhtiö myy liiketoimintakaupassa omistamaansa liiketoimintaan kuuluvaa omaisuutta, jota voi olla kiinteistöt, koneet tai vaihto-omaisuus (Lakari & Engblom 2016, 41). Ostaja voi olla kiinnostunut vain yrityksen tietystä liiketoimintaosa-alueesta, mutta ei kuitenkaan koko yrityksestä. Tässä tapauksessa voidaan koko yrityksen myymisen sijaan tehdä liiketoiminta- eli substanssikauppa. Tällöin yritys myy tiettyyn liiketoimintaosa-

alueeseen liittyvää varallisuutta. Liiketoimintakaupassa kysymys on yrityksen omistaman omaisuuden myymisestä, joten kaupasta syntyvä myyntitulo tulee yritykselle. Kaupasta aiheutuvat veroseuraamukset tulevat yritykselle, eivätkä yrityksen omistajalle. (Lakari & Engblom 2016, 77.) Yritykselle tulleet myyntitulot eli varat voidaan siirtää kuitenkin omistajille normaalein varojenjakosäännöksiin tai esimerkiksi palkkana (Lakari 2021, 11).

On ostajan edun mukaista selvittää kaupan kohteen sisältö ja liiketoiminnan jatkamisen kannalta keskeiset seikat. Tällaista ennakkoselvitystä kutsutaan due diligence-selvitykseksi, joka auttaa kumpaakin osapuolta hallitsemaan riskejä. Tekemällä hyvä ennakkoselvitys voidaan välttää yllätyksiä jälkikäteen. Selvityksen laajuus ja kohde määräytyvät yrityksen koon ja muiden yksilöllisten olosuhteiden mukaan. Due diligence-selvitys merkitsee myyjän kohdalla sitoutumista oikeiden ja riittävien tietojen antamiseen ja vastavuoroisesti riittävän kuvan saamista ostajan taloudellisesta ja muusta asemasta, jotta voidaan varmistua siitä, että ostaja täyttää kaupan velvoitteet. (Immonen & Lindgren 2017, 44–45.)

Liiketoimintakauppa

Kuva 4. Liiketoimintakauppa (BusinessOulu 2019).

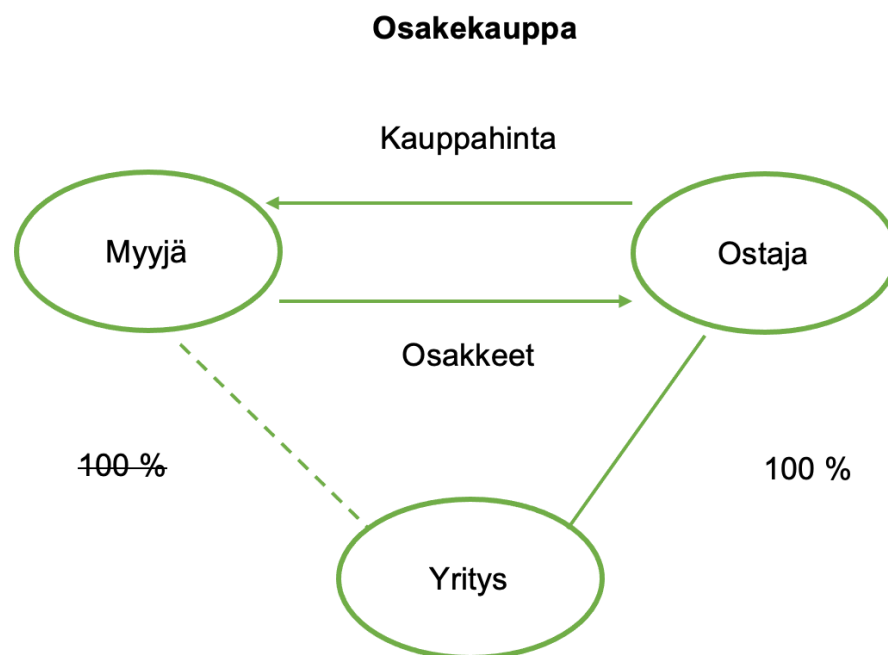
Verotus on suhteellisen yksinkertainen myyjänä olevan osakeyhtiön näkökulmasta. Substanssikaupassa yhtiö saa tietyn suuruisen kauppahinnan. Kauppahinnasta vähennetään kaupalla siirtyneiden tase-erien poistamaton hankintameno verotuksessa. Kauppakirja on syytä laatia yksityiskohtaisesti, jotta myyjä-yhtiö voi helposti poimia taseesta kaupalla siirtyvät omaisuuserät. Kun myyntihinta ylittää luovutettavien varojen hankintamenot, on kyseessä myyjäyhtiölle syntyvä voitto, joka on veronalaista elinkeinotuloa. (Lakari & Engblom 2016, 77.)

Liiketoimintakaupalla hankitun omaisuuden hankintameno määräytyy ostajan verotuksessa sen mukaan, miten kauppahinta on jakautunut kohteena olevan varallisuuden kesken. Kauppakirjassa on hyvä olla hinnan kohdentamista varten yksilöinti, sillä EVL:n poistojärjestelmä on erilainen eri omaisuuserille. (Immonen & Lindgren 2017, 92.) Ostajan näkökulmasta kauppahinnasta se osa, joka ylittää siirtyvien konkreettisten tase-erien arvon, on suoritus yrityksen liikearvosta eli ns. goodwill-arvosta. Eli siitä, että myyjä on toimintansa aikana vaikkeinnuttanut toiminnan, tehnyt liikepaikan, tuotteet ym. tutuksi ja houkuttelevaksi asiakkaille. Kaluston osalta ostaja voi vähentää maksamansa kauppahinnan normaaleina vuotuisina menojäännöspoistoina. Vaihto-omaisuudelle kohdistuvan hankintamenon voi poistaa sitä mukaa kuin vaihto-omaisuutta myydään ja liikearvon eli goodwillin osuuden taas tasapoistoina. Tyypillinen poisto-aika goodwill-arvolle on 5 tai 10 vuotta. Tästä liikearvosta suoritettu kauppahinnan osa hyödyttää ostajaa tulevinakin vuosina, sillä sitä ei voida vähentää kerralla kaupantekovuoden menona. (Lakari 2021, 11.) Ostajan maksettavaksi tulee kauppahinnan lisäksi myös varainsiirtoveroa, jos ostettava liiketoimintavarallisuus sisältää kiinteistöjä, rakennuksia, rakennelmia tai arvopapereita (Lakari & Engblom 2016, 42).

3.3 Osakekauppa

Osakekaupassa sovitaan vastikkeesta, jonka ostaja maksaa myyjälle. Myytävän yrityksen ollessa osakeyhtiö, kaupan kohteena on yhtiön osakekanta. (Lakari 2021, 10.) Myyjän kannalta osakekauppa on selkein ja turvallisin (Lakari &

Engblom 2016, 40). Myyjä vapautuu yhtiön vastuista ja ne siirtyvät uudelle omistajalle sekä yhtiön liiketoiminta jatkuu ennallaan. Kyseessä on myyjän kannalta irtaimen omaisuuden kauppa. Ilman toisen osakkeenomistajan tai yhtiön hyväksyntää voidaan lähtökohtaisesti luovuttaa tai hankkia osakkeita rajoituksetta. Tätä kutsutaan vaihdannan vapaudeksi, jota voidaan kuitenkin rajoittaa kohdeyhtiön yhtiöjärjestyksessä tai osakassopimuksella. Näitä asioita on hyvä selvittää jo hyvissä ajoin ennen sukupolvenvaihdoksen aloittamista. (Asianajotoimisto Intressi Oy N.d.a) Osakekaupassa kauppahintaa voidaan pienentää kaupan kohdeyhtiöstä ennen kauppaa tapahtuvalla osingonjaolla myyjälle, yhtiön omien osakkeiden hankinnalla tai lunastuksella ja jakautumisella. (Lakari & Engblom 2016, 41.) Edellisessä kappaleessa mainittu due diligence-selvitys on hyvä ottaa huomioon myös osakekaupassa.

Kuva 5. Osakekauppa (BusinessOulu 2019).

Myyjän tuloverotuksessa osakekaupasta voi syntyä luovutusvoittoa, joka on TVL 45 §:n mukaan veronalaista pääomatuloa (Verohallinto, 2020). Saamastaan luovutusvoitosta myyjä joutuu yleensä maksamaan veroa. Luovutusvoitto on pääomatuloa silloin, kun myyjä on luonnollinen henkilö tai kuolinpesä.

Pääomatulojen verotus on progressiivista eli pääomatuloista määrätään 30 prosenttia veroa 30 000 euron määrään saakka. Pääomatulojen ylittäessä 30 000 euroa, on veroprosentti 34. (Lakari 2021, 10.) TVL 48 §:ssä on kuitenkin sukupolvenvaihdoksia koskeva erityissäännös, jota soveltaessa osakkeiden luovutusvoitto on verovapaata (Verohallinto, 2020). Verovapaus edellyttää riittävän pitkää yrityksen omistusaikaa ennen luovutusta, sekä riittävän läheistä sukulaisuuhdetta myyjän ja ostajan välillä (Lakari 2021, 10).

Verovapauden edellytykset:

1. Verovelvollinen luovuttaa sellaisen yhteisön osakkeita tai osuuksia, jotka oikeuttavat vähintään kymmenen prosentin omistusosuuteen mainitussa yhtiössä
2. Omaisuus on ollut yhteensä yli kymmenen vuotta luovuttajan tai hänen ja sellaisen henkilön omistuksessa, jolta hän on saanut sen vastikkeettomasti
3. Ostajana on luovuttajan lapsi tai muu rintaperillinen tai luovuttajan sisar, veli sisarpuoli tai velipuoli. Nämä lähisukulaiset voivat olla ostajana joko yksin tai yhdessä puolisonsa kanssa

Kuva 6. Verovapauden edellytykset (Verohallinto, 2020).

TVL 46 §:n mukaan luovutusvoitto lasketaan luovutushinnasta vähentämällä omaisuuden poistamattoman hankimien ja voiton hankkimisesta aiheutuneiden menojen yhteismäärä. Hankintameno-olettamaa koskevan lainkohdan mukaan luonnollisen henkilön saamasta luovutushinnasta vähennetään kuitenkin aina vähintään 20 prosenttia tai 40 prosenttia luovutushinnasta, jos luovutettu omaisuus on ollut luovuttajan omistuksessa vähintään 10 vuotta. (Verohallinto, 2020.)

Ostajan hankintameno muodostuu hänen maksamastaan kauppahinnasta sekä varainsiirtoverosta (Verohallinto, 2020). Osakkeet ovat arvopapereita, joista tulee maksaa varainsiirtovero. Varainsiirtoveron määrä on 1,6 prosenttia

kauppahinnasta, joka on suoritettava kahden kuukauden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta. (Lakari 2021, 10.)

3.4 Omien osakkeiden hankkiminen

Silloin, kun yhtiöllä on jakokelpoista vapaata omaa pääomaa, sukupolvenvaihdos on mahdollista osittain toteuttaa myös niin, että yhtiö ostaa omia osakkeita luopujalta pois. Tässä tulee huomioida, että silloin kun ostajana on yhtiö eli juridinen oikeushenkilö, niin tässä vaihtoehdossa ei voi saada TVL 48.3 §:n mukaisia sukupolvenvaihdoshuojennuksia. (Päivike, 2020.)

Omien osakkeiden hankkiminen on yksi mahdollinen tapa rahoittaa yrityskauppaa ja helpottaa sukupolvenvaihdosta. Näin ostajan ei tarvitse rahoittaa sitä kaupan osaa, joka on toteutettu myymällä osakkeita yhtiölle. (Lakari & Engblom 2016, 117.) Aina jatkajalla ei ole mahdollisuutta ostaa yhtiön osakkeita, jos jatkajalla on esimerkiksi opintolainaa ja/tai asuntolainaa maksettavana. Tästä syystä jatkajalta saattaa puuttua omaa pääomaa tai rahoittajalle tarvittavia vakuuksia, jonka avulla voisi saada lainaa. (Päivike, 2020.)

Omien osakkeiden hankkimiseen liittyy kuitenkin myös huomioon otettavia yhtiöoikeudellisia ja verotuksellisia asioita. Kun omistaja tai osa omistajista ennen sukupolvenvaihdosta antaa yhtiön tarjouksesta hankkia heidän osakkeitaan, niin yhtiön varallisuus ja sen arvo pienenevät. Tällöin kyseessä on varojenjako yhtiössä, jolloin on otettava huomioon osakeyhtiölain varojenjako sekä itse-hankkimismenettelyä koskevat säännökset. Tällainen tapahtuu useimmiten suppeamisteisissa yhtiöissä, joissa osakkaat voivat päättää yksimielisesti asioista. (Lakari & Engblom 2016, 117–118.)

Yhtiön varojen jaon tulee perustua vahvistettuun tilinpäätökseen. Kun varoja jaetaan, tulee ottaa huomioon sidotun ja vapaan oman pääoman määrä sekä myös varojenjaon vaikutus yhtiön maksukykyyn. Näitä pystytään testaamaan tase-, ja maksukykyisyystestillä. Osakkaan tulee arvioitaessa eri vaihtoehtoja luopua osakkeistaan ottaa huomioon, että osakeyhtiölain vastainen varojenjako voi aiheuttaa hänelle velvollisuuden palauttaa osakkeista maksettu suoritus.

Arviossa on ratkaisevaa se, että tiesikö tai pitikö osakkaan tietää varojen jaon tapahtuneen osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastaisesti. (Lakari & Engblom 2016, 118–119.)

Omien osakkeiden hankinnassa on hyvä ottaa huomioon myös peitelty osinko. Silloin, kun kyseessä on omien osakkeiden hankinta sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseksi, tavoitteena on todellinen omistussuhteiden muutos, eikä osingosta menevän veron välttäminen. Tällöin peiteltyä osinkoa ei yleensä katsota syntyvän, jos omien osakkeiden hankinnan sekä muiden sukupolvenvaihdokseen liittyvien toimien tuloksena yhtiön omistus tosiasiallisesti siirtyy jatkajalle ja omien osakkeiden hankinta tehdään korkeintaan käypään hintaan. (Verohallinto, 2020.)

Osakkaan osakkeiden hankkimisen johdosta saama luovutushinta verotetaan luovutusvoittoa koskevien säännösten mukaisesti. Kun osakeyhtiö hankkii osakkeita osakkaalta luovutuksensaajana ei ole TVL 48 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittu sukulainen, jolloin luovutukseen ei sovelleta lainkohdan verovapaus-säännöstä. (Verohallinto, 2020.) Luovutusvoitto verotetaan pääomatulona, kuten opinnäytetyömme kohdassa 3.3. on kerrottu.

Yhtiön tulee suorittaa varainsiirtoveroa hankkiessaan omia osakkeitaan vastiketta vastaan. Veron perusteena on luovutuksesta maksettava kauppai- tai luovutushinta tai palautettu osakepääoman määrä. Varainsiirtovero tulee suoritettavaksi myös luovutettaessa hankittuja osakkeita edelleen kauppahintaa tai vastiketta vastaan. (Verohallinto, 2020.)

4 Arvonmääritys sukupolvenvaihdoksessa

Sukupolvenvaihdoksessa yrityksen arvon määrittäminen on yksi keskeisimmistä asioista. Arvostamisongelma liittyy verotukseen, sillä veroviranomainen haluaa seurata luovutusvoittojen mahdollista yli- tai alihintaisuutta. On hyvä tietää, mikä on Verohallinnon käsitys yrityksen käyvästä arvosta, sillä riskit hintapoikkeamista ilmenevät peiteltyyn osingon, lahjaverotuksen, ansiotulon ja pääomatulona verotettavan luovutusvoiton muodossa. Verohallinnon mukaan perustellusta syystä on mahdollista käyttää myös toisenlaisia tapoja määrittää yrityksen käypä arvo. Tällaisissa tilanteissa on hyvä käyttää asiantuntijan apua erityispiirteiden huomioimisen tunnistamiseen sekä perustelemiseen. (Asianajotoimisto Intressi Oy N.d.a)

Osakkeen käypä arvo osakeyhtiössä määritellään ensisijaisesti saman yhtiön osakkeista maksettujen eli vertailuluovutuksissa käytettyjen kauppahintojen perusteella. Jos käypää arvoa ei voida perustaa vertailuluovutuksiin voidaan osakkeen arvo määritellä yrityksen substanssi- ja tuottoarvon perusteella. (Verohallinto, 2021.)

4.1 Vertailuluovutus

Luovutuksen vertailukelpoisuudella edellytetään, että vertailuluovutus on tapahtunut lähellä verovelvollisuuden syntyhetkeä sekä toisistaan riippumattomat tahot ovat luovutuksen osapuolina vapaassa markkinatilanteessa. Vertailukelpoisena voi pitää vain sellaista luovutusta, jonka jälkeen yrityksen toiminnassa tai toimintaympäristössä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Vertailuluovutusten käyttö käyvän arvon määrittämisessä edellyttää myös muiden käypään arvoon vaikuttavien seikkojen huomioon ottamista. (Verohallinto, 2021.)

4.2 Substanssiarvo

Substanssiarvoa lasketaan yritykseen verovelvollisuuden syntyhetkellä kuuluvan varallisuuden perusteella. Kun yrityksen varoista vähennetään velat, saadaan substanssiarvo. Osakeyhtiön varoina ja velkoina otetaan huomioon kaikkiin tulolähteisiin kuuluvat varat ja velat. Substanssiarvoa pidetään nollana, jos yrityksen velat ovat varoja suuremmat. Varat ja velat määritetään verovelvollisuuden alkamisajankohtaa nähden viimeksi päättyneen tilikauden taseen mukaisesti. Määrityksessä voi käyttää myös osatilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaista tasetta, kunhan yhtiökokous on vahvistanut kyseisen tilinpäätöksen ennen verotuksen toimittamista. Jos tilinpäätösajankohdan ja verovelvollisuuden syntyajankohdan välisenä aikana yrityksen omaisuuden määrä on olennaisesti muuttunut, voidaan perusteeksi valittua tasetta oikaista vastaamaan verovelvollisuuden alkamishetken varallisuustilannetta. (Verohallinto, 2021.)

Varat ja velat tulee arvostaa niiden käypään arvoon. Yksittäisen varallisuuserän käypä arvo tulee määrittää joko tasearvon tai muun käytettävissä olevan tiedon perusteella. Lähtökohtana ei pidetä verotuksessa poistamattomia hankintamenoja, vaikka tasearvot monesti vastaavat tuloverotuksen nettovarallisuuslaskelmassa käytettäviä arvoja. Substanssiarvon tarkoituksena on määrittää koko yrityksen arvo, joten joitain omaisuuseriä voidaan arvostaa kaavamaisesti tasearvoihin. (Verohallinto, 2021.)

4.3 Tuottoarvo

Yrityksen tuottoarvo verotuksessa määritetään lähtökohtaisesti historiatietojen perusteella, sillä verotusratkaisun perusteena olevilta tiedoilta vaaditaan todennettavuutta. Tämän laskemiseen käytetään kolmen viimeisimmän tilikauden kirjanpitolain mukaan laadittujen tuloslaskelmien mukaisia tuloksia. (Verohallinto, 2021.)

Tuottoarvon perusteena olevat tulokset tulee oikaista poistamalla niistä seuraavat erät:

- satunnaiset erät: mm. saadut ja annetut konserniavustukset, käyttöomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot sekä lahjoitukset
- tilinpäätössiirrot: poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutokset

Tilikauden tuloksesta voi vähentää myös yrittäjän laskennalliset palkkakustannukset, silloin kun YEL-vakuutettu yrittäjä työskentelee yrityksessä, mutta hänelle ei ole maksettu käypää palkkaa. Vähennyksen arvo on käyvän palkan ja maksetun palkan erotus. Tuloverot otetaan laskelmassa huomioon verovuoden oikaistun tuloksen mukaisena laskennallisena kustannuksena. Kun lasketaan verokustannusta osakeyhtiön yhteisöverokantana, käytetään voimassa olevaa verokantaa. Kun yrityksen tulos on tappiollinen, otetaan tappion vähentämisestä aiheutuva verovaikutus huomioon lisäämällä tappiolliseen tulokseen edellä mainittu verokannan mukainen vero. Laskelman tuloksista lasketaan keskiarvo, joka pääomitetään 15 prosentin korkokannalla. Pääomituskorkokanta kuvaa sijoitetulle pääomalle asetettavaa tuottovaatimusta. Mikäli laissa ei muuta säädetä, pääomituskorkokantana voidaan muun selvityksen puuttuessa käyttää osakeyhtiön osakkeen ja henkilöyhtiön yhtiöosuuden osalta 15 prosenttia. Jos vuositulosten keskiarvoksi saadaan negatiivinen luku, on tuottoarvo nolla. (Verohallinto, 2021.)

Kaava 1. Tuottoarvo (Verohallinto, 2021).

Tuottoarvo lasketaan kaavasta:

$$\text{arvo} = T/i$$

T = keskimääräinen vuositulos

i = pääomituskorkokanta

4.4 Yrityksen käypä arvo

Yrityksen käypä arvo määritetään edellä esitetyllä tavalla lasketun tuottoarvon ja substanssiarvon perusteella:

- jos tuottoarvo on suurempi kuin substanssiarvo, käypä arvo on tuottoarvon ja substanssiarvon keskiarvon määrä

- jos substanssiarvo on suurempi tai yhtä suuri kuin tuottoarvo, käypä arvo on yhtiön substanssiarvon määrä

Arvon määrittämisessä tulee aina ottaa huomioon määritettävän yrityksen toiminta ja tilanne, jossa arvoa määritetään. Tapauskohtaisen arvioinnin tuloksena käypä arvo voi perustua painotetusti joko substanssi- tai tuottoarvoon. (Verohallinto, 2021.)

4.5 Rahoitus

Sukupolvenvaihdoksen yhteydessä rahoituksella tarkoitetaan yrityksen varsinaisen omistuksen uudelleenjärjestelyn rahoittamista. Toteutustavan valinta vaikuttaa rahoituksen hankkimiseen. (Asianajotoimisto Intressi Oy N.d.b) Jatkajien kannalta on syytä miettiä erilaisia rahoitusvaihtoehtoja, sillä maksettavaksi jatkajalle tulee usein kauppahinta sekä varainsiirtovero. Jatkajat ovat todennäköisesti nuorempaa sukupolvea, jolloin heiltä saattaa puuttua omaa pääomaa tai rahoittajalle tarvittavia vakuuksia. Nämä syyt voivat hankaloittaa esimerkiksi pankkilainan tai Finnveran yrittäjälainan saamista. (Päivike, 2020.) Yleisin tapa kuitenkin tästä huolimatta on ottaa pankkilainaa kauppahinnan maksamiseksi. Veroseuraamuksia voidaan rahoittaa tulevilla osinkotuotoilla.

5 Sukupolvenvaihdoksen suunnittelu Lindroosin Puutarha Oy:ssä

Tämä luku on sovittu salassa pidettäväksi opinnäytetyösopimuksessa.

6 Johtopäätökset

Opinnäytetyömme tavoitteena oli selvittää erilaisia vaihtoehtoja toteuttaa sukupolvenvaihdos Lindroosin Puutarha Oy:ssä ja päätyä parhaimpaan vaihtoehtoon luopujien sekä jatkajien kannalta. Onnistuimme selvittämään kattavasti erilaisia vaihtoehtoja toteuttaa sukupolvenvaihdos. Työhömmme saimme koottua tietoa erilaisista toteutustavoista osakeyhtiön sukupolvenvaihdoksesta. Kokosimme toteutustavoista ja niiden verotuksesta yhteenvetotaulukon, joka havainnollistaa hyvin verotusta luopujien sekä jatkajien kannalta.

Lähdimme pohtimaan opinnäytetyömme teoriaa sukupolvenvaihdoksen prosessin kautta. Kävimme läpi prosessin eri vaiheita ja muita mahdollisia yritysjärjestelyitä ennen sukupolvenvaihdosta. Perehdyimme teoriassa kattavasti moniin erilaisiin toteutustapoihin sekä niiden verotukseen. Pohdimme myös yrityksen arvonmäärityksen erilaisia tapoja sukupolvenvaihdostilanteissa.

Aiheen rajaus onnistui hyvin, sillä jo alusta alkaen pohdimme aihetta case-yrityksen kannalta. Tämä auttoi meitä pysymään aiheen rajauksessa, eikä aiheemme lähtenyt sivuraiteille. Aihealue oli meille uusi, sillä emme ole opinnoissamme käsitelleet sukupolvenvaihdostilanteita. Työtä tehdessä opimme aiheesta paljon uutta, sillä kävimme läpi monipuolisesti erilaista materiaalia sekä perehdyimme niiden avulla aiheeseemme. Teimme työtä tehdessä myös monenlaisia laskelmia sekä taulukoita, joissa kävimme läpi toteutustapoja lukujen avulla. Nämä auttoivat havainnollistamaan syvällisemmin sukupolvenvaihdoksen eri toteutustapojen kustannuksia sekä verotusta kaikkien osapuolien kannalta. Aikataulutimme huolellisesti tekemisemme ja pysyimme hyvin suunnittelemissamme aikatauluissa. Opinnäytetyömme eteni hyvin ajallaan siitä huolimatta, että olimme molemmat kokopäiväisesti töissä ja teimme sen ohella opinnäytetyötä.

Tutkimusaineistona käytimme Verohallinnon tuoreimpia ohjeistuksia, lakeja, uusimpaa alan kirjallisuutta sekä toimeksiantajalta saatuja tietoja. Haastavinta aineistossamme oli tulkita Verohallinnon ohjeistuksia sekä lakeja ja kirjoittaa niitä auki tekstissämme.

Aiheessamme emme perehtyneet syvällisesti erilaisiin yritysjärjestelyihin, joita voidaan toteuttaa ennen sukupolvenvaihdosta. Näitä toimia ovat esimerkiksi jakautuminen, sulautuminen sekä varojen jako. Sukupolvenvaihdos on vaikea ja pitkä prosessi, johon tulee konsultoida erilaisia alan ammattilaisia, kuten lakimiehiä, kirjanpitäjiä sekä Verohallinnon asiantuntijoita.

Lähteet

- Administer 2019. Näillä vinkeillä onnistut yrityksen sukupolvenvaihdoksessa. Viitattu 22.1.2022. <https://www.administer.fi/tietoa-meista/blogi/yrityksen-sukupolvenvaihdos/>
- Asianajotoimisto Intressi Oy. N.d.a. Sukupolvenvaihdos kaupalla. Viitattu 5.2.2022. <https://sukupolvenvaihdos.com/sukupolvenvaihdoksen-toteuttamisvaihtoehtoja/sukupolvenvaihdos-kaupalla/>
- Asianajotoimisto Intressi Oy. N.d.b. Sukupolvenvaihdoksen rahoitus. Viitattu 5.3.2022 <https://sukupolvenvaihdos.com/sukupolvenvaihdoksen-rahoitus/>
- BDO Oy 2021. Sukupolvenvaihdos lähisukulaiselle vastikkeellisella kaupalla. Viitattu 25.1.2022. <https://www.bdo.fi/fi-fi/nakemyksia/julkaisut/artikkelit/sukupolvenvaihdos-lahisukulaiselle-vastikkeellisella-kaupalla>
- BusinessOulu 2019. BusinessPlaza Sukupolvenvaihdos. Viitattu 5.2.2022. <https://www.businessoulu.com/media/2019/pdf/businessplaza-sukupolvenvaihdos-12112019.pdf>
- Elo-Pärssinen, K. 2018. Sukupolvenvaihdos on prosessi. Perheyritysten liitto 11.10.2018. Viitattu 29.1.2022. <https://perheyritys.fi/uutishuone/asiantuntija-artikkelit/sukupolvenvaihdos-on-prosessi>
- Heinonen, J.; Kostia, K.; Malinen, P.; Ossa, J. & Stenholm, P. 2005. Yrityksen sukupolven- ja omistajanvaihdos. Helsinki: Tietosanoma Oy.
- Hoffström, T. 2017. Yrityksen sukupolvenvaihdos ja siihen liittyvät sudenkuopat. Oy Tuokko Ltd 10.8.2017. Viitattu 5.2.2022. <https://tuokko.fi/yrityksen-sukupolvenvaihdos-ja-siihen-liittyvat-sudenkuopat/>
- Immonen, R. & Lindgren, J. 2017. Onnistunut sukupolvenvaihdos. Helsinki: Alma Talent.
- Lakari, T & Engblom, A. 2016. Käytännön sukupolvenvaihdos: yritys rakenteet ja verotus. Helsinki: ST-Akatemia Oy.
- Minilex N.d. Yrityksen sukupolvenvaihdos ja lahjaveron huojennus. Viitattu 26.1.2022. <https://www.minilex.fi/a/yrityksen-sukupolvenvaihdos-ja-lahjaveron-huojennus>

Perintö- ja lahjaverolaki 378/1940. Annettu 12.7.1940. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1940/19400378>

Päivike, T. 2020. Kaikki yhtiöt eivät ole myytävänä. Omistajanvaihdos foorumi 21.7.2020. Viitattu 5.2.2022. <https://ov-foorumi.fi/kaikki-yhtiöt-eivät-ole-myytavana/>

Saaranen-Kauppinen, A & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 19.3.2022. https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_5.html

Salmivala, E. 2022. Yrityksen sukupolvenvaihdos – mitä tulee tietää? Econia Oy. Viitattu 12.2.2022. <https://eonia.com/yrityksen-sukupolvenvaihdos-mita-tulee-tietaa/>

Solala-Aro, M. 2022. Sukupolvenvaihdos, yritysjärjestely, yhtiö- ja sopimusoi-keus. Ava asianajotoimisto. Viitattu 5.3.2022. <https://avalaw.fi/lakipalvelut/yritysoikeus-ja-yritysjarjestelyt/>

Suomen Juristit Oy 2021. Huojennus perintö- ja lahjaverotuksessa? Laki 24. Viitattu 26.1.2022. <https://laki24.fi/huojennus-perinto-lahjaverotuksessa/>

Verohallinto 2020. Osakeyhtiön sukupolvenvaihdos verotuksessa. Viitattu 25.1.2022. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/60519/osa-keyhtiön-sukupolvenvaihdos-verotuksessa/#1-johdanto>

Verohallinto 2019. Lahjaverolaskuri – arvioi lahjaveron määrä. Viitattu 29.1.2022. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/lahja/lahjaverolaskuri/>

Verohallinto 2021. Varojen arvostaminen perintö- ja lahjaverotuksessa. Viitattu 12.2.2022. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47834/varojen-arvostaminen-perintö-ja-lahjaverotuksessa5/>